Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

9. července 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Zemědělství — Společná organizace trhů — Banány — Nařízení (ES) č. 2362/98 — Články 7, 11 a 21 — Celní kvóty — Banány pocházející ze zemí AKT — Nový dovozce — Dovozní licence — Nepřevoditelná povaha práv vyplývajících z určitých dovozních licencí — Zneužití — Nařízení (ES) č. 2988/95 — Článek 4 odstavec 3“

Ve věci C-607/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Itálie) ze dne 10. července 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 25. listopadu 2013, v řízení

Ministero dell’Economia e delle Finanze,

Agenzia delle Dogane,

Evropská komise,

proti

Francescu Cimminovi,

Costantinu Elmimu,

Dilettu Nicchimu,

Vincenzu Nicchimu,

Ivu Lazzerimu,

Euclidu Lorenzonovi,

Patrizii Mansutti,

Mauriziu Misturellimu,

Mauriziu Momessovi,

Mirjam Princic,

Marcu Raffaellimu,

* Jednací jazyk: italština.

Giannimu Vecchimu,

Marcu Malavasimu,

Massimu Malavasimu,

Umbertu Malavasimu,

Carlu Moscaovi,

Lucu Nicolimu,

Raffaelle Orsero,

Raffaellu Orserovi,

Erminii Palombini,

Matteu Surianovi,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení L. Bay Larsen, předseda senátu, K. Jürimäe (zpravodajka), J. Malenovský, M. Safjan a A. Prechal, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: L. Carrasco Marco, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. listopadu 2014,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za E. Lorenzona, P. Mansutti, M. Misturelliho, M. Momessa a M. Princic, jakož i M. Raffaelliho a G. Vecchiho P. Rovattim, avvocato,

— za E. Palombini W. Viscardini a G. Donàem, avvocati,

— za M. Suriana R. Bettiolem a B. Cortesem, avvocati,

— za R. Orsero F. Munarim, R. Dominicim a U. De Lucou, avvocati,

— za italskou vládu G. Palmieri, ve spolupráci s A. Collabolletta, avvocato dello Stato,

— za Evropskou komisi B.-R. Killmannem a P. Rossim, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 5. února 2015,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 11 a 21 nařízení Komise (ES) č. 2362/98 ze dne 28. října 1998, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 404/93, pokud jde o dovoz banánů do Společenství (Úř. věst. L 293, s. 32), ve znění nařízení Komise (ES) č. 1632/2000 ze dne 25. července 2000 (Úř. věst. L 187, s. 27, dále jen „nařízení č. 2362/98“), jakož i čl. 4 odst. 3 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, s. 1; Zvl. vyd. 01/01, s. 340).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Ministero dell'economia e delle finanze (ministerstvo hospodářství a financí), Agenzia delle dogane (celní úřad) a Evropskou komisí na straně jedné a zákonnými zástupci společností dovážejících do Evropské unie banány pocházející z afrických, karibských a tichomořských zemí (dále jen „země AKT“), jakož i z jiných třetích zemí, mezi něž patří společnosti SIMBA SpA (dále jen „SIMBA“) a Rico Italia srl (dále jen „Rico Italia“), na straně druhé ve věci výše cla, kterou měly tyto společnosti povinnost zaplatit z těchto dovozů.

Právní rámec

Nařízení (EHS) č. 404/93

3 Hlava IV nařízení Rady (EHS) č. 404/93 ze dne 13. února 1993 o společné organizaci trhu s banány (Úř. věst. L 47, s. 1; Zvl. vyd. 03/013, s. 388), ve znění nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 ze dne 17. května 1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) a o změně a zrušení některých nařízení (Úř. věst. L 160, s. 80; Zvl. vyd. 03/25, s. 391, dále jen „nařízení č. 404/93“), je nadepsána „Obchod se třetími zeměmi“. Články 16 až 20 nařízení č. 404/93, které jsou součástí této hlavy IV, upravují celní kvóty, které se vztahují na banány pocházející ze třetích zemí.

4 Článek 16 tohoto nařízení stanoví:

„Články 16 až 20 této hlavy se vztahují pouze na čerstvé produkty kódu KN ex 0803 00 19.

Pro účely této hlavy se rozumí:

1) ‚tradičním dovozem ze zemí AKT‘ dovoz banánů pocházejících z dodavatelských zemí uvedených v příloze do [Unie] v rozsahu do 857 700 tun čisté hmotnosti ročně; tyto banány se dále označují jako ‚tradiční banány AKT‘;

2) ‚netradičním dovozem ze zemí AKT‘ dovoz banánů pocházejících ze zemí AKT, které nespadají do definice v bodě 1, do [Unie]; tyto banány se dále označují jako ‚netradiční banány AKT‘;

3) ‚dovozy ze třetích zemí mimo AKT‘ dovozy banánů pocházejících z jiných třetích zemí, než jsou země AKT, do [Unie]; tyto banány se dále označují jako ‚banány ze třetích zemí‘.“

5 Článek 18 uvedeného nařízení stanoví: 1.

„1. Každý rok se pro dovoz banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT otevírá celní kvóta ve výši 2,2 milionů tun čisté hmotnosti.

V rámci této celní kvóty podléhá dovoz banánů ze třetích zemí clu ve výši 75 [eur] za tunu a dovoz netradičních banánů AKT nulovému clu.

2. Každý rok se pro dovoz banánů ze třetích zemí a netradičních banánů AKT otevírá dodatečná celní kvóta ve výši 353 000 tun čisté hmotnosti.

V rámci této celní kvóty podléhá dovoz banánů ze třetích zemí clu ve výši 75 [eur] za tunu a dovoz netradičních banánů AKT nulovému clu.

3. Dovoz tradičních banánů AKT podléhá nulovému clu.

[...]“

6 Článek 19 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Celní kvóty uvedené v čl. 18 odst. 1 a 2 a dovoz tradičních banánů AKT jsou spravovány způsobem přihlížejícím k tradičním obchodním tokům (tzv. způsob ‚[tradičních/nových dovozců]‘).

[...]“

Nařízení č. 2362/98

7 Body 6, 8, 10 a 14 odůvodnění nařízení č. 2362/98 zní následovně:

„(6) vzhledem k tomu, že část celních kvót a množství tradičních banánů AKT musí být vyhrazena novým dovozcům; že toto celkové rozdělení musí novým dovozců umožnit, aby se zapojili do tohoto obchodu s dovozem, a podpořit zdravou hospodářskou soutěž; (všechny citace nařízení č. 2362/98 jsou neoficiálním překladem)

[...]

(8) vzhledem k tomu, že zkušenosti z několika let uplatňování režimu pro dovoz banánů do Společenství ukazují, že je nutné zpřísnit kritéria stanovená pro přístup nových dovozců, aby se zabránilo registraci zcela fiktivních hospodářských subjektů a přidělování kvót na umělé nebo spekulativní žádosti; že je zejména odůvodněné požadovat minimální zkušenosti s dovozem srovnatelných produktů – čerstvých produktů, které spadají do kapitol 7, 8 a za určitých podmínek 9 kombinované nomenklatury; že aby se dále vyloučilo, že žádosti o přidělení roční kvóty budou v nepoměru k možnostem hospodářských subjektů dovážet a nepovedou k žádostem o dovozní licence pro příslušné množství, bude se při podávání žádosti o přidělení roční kvóty požadovat složení jistoty, která bude nahrazovat jistotu vztahující se k dovozní licenci […];

[...]

(10) vzhledem k tomu, že je vhodné přijmout pravidla pro registraci hospodářských subjektů a pro případné určení jejich referenčního množství či ročního přidělení kvóty, specifikovat ověřování a kontroly, jež náležejí příslušným státním orgánům, a zpřesnit důsledky nedodržení některých závazků, zejména při registraci a v prohlášeních učiněných za účelem získání referenčních množství či přidělení kvót v rámci dovozního režimu;

[...]

(14) vzhledem k tomu, že pravidla pro převod licencí a jejich účinky by měly být specifikovány na základě definice kategorií hospodářských subjektů stanovené v tomto nařízení; že převod omezený na jednoho postupníka pro jednu licenci nebo výpis z licence umožní vývoj

obchodních vztahů mezi různými registrovanými hospodářskými subjekty; že však není žádoucí vyvolat vytváření umělých nebo spekulativních vztahů či narušovat obvyklé obchodní vztahy tím, že by byl umožněn převod ze strany nových dovozců ve prospěch tradičních dovozců“.

8 Článek 2 tohoto nařízení stanoví, že celní kvóty uvedené v čl. 18 odst. 1 a 2 nařízení č. 404/93 a množství tradičních banánů AKT uvedená v článku 16 téhož nařízení se otevírají do výše 92 % pro tradiční dovozce vymezené v článku 3 nařízení č. 2362/98 a do výše 8 % pro nové dovozce vymezené v jeho článku 7.

9 Článek 7 nařízení č. 2362/98 stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se ‚novým dovozcem‘ za účelem dovozu v rámci celních kvót a množství tradičních banánů AKT rozumí hospodářský subjekt usazený v době své registrace [Unii], který:

a) vykonával obchodní činnost spojenou s dovozem čerstvého ovoce a zeleniny spadajících do kapitoly 7 a 8 celní a statistické nomenklatury a společného celního sazebníku, nebo produktů spadajících do její kapitoly 9 v případě, že rovněž dovážel produkty spadající do kapitoly 7 a 8, na svůj účet a samostatně po dobu jednoho roku ze tří let, které přímo předcházejí roku, pro který se požaduje registrace, a

b) při této činnosti dovezl produkty, jejichž hodnota na celním prohlášení činila nejméně 400 000 [eur] za dobu určenou v písm. a).“

10 Článek 8 odst. 4 první pododstavec tohoto nařízení stanoví:

„Pro obnovení registrace musí hospodářský subjekt příslušným úřadům prokázat, že skutečně a na svůj účet dovezl minimálně 50 % množství, které mu bylo přiděleno pro probíhající rok.“

11 Článek 11 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Členské státy jsou odpovědné za dodržování ustanovení tohoto oddílu.

Zejména zajistí, aby dotyčné hospodářské subjekty vyvíjely obchodní dovozní činnost do Společenství v odvětví uvedeném v článku 7 na svůj účet jako samostatná hospodářská jednotka z hlediska řízení, personálu a působení. Pokud z kontroly vyplyne, že tyto podmínky možná nejsou dodrženy, budou žádosti o registraci a o roční přidělení kvóty přijaty pouze tehdy, pokud dotyčný hospodářský subjekt předloží doklad, který příslušný státní úřad shledá uspokojivým.“

12 Pravidla pro vydávání dovozních licencí jsou upravena články 14 až 22 téhož nařízení. Článek 21 odst. 1 a 2 tohoto nařízení stanoví:

„1. Práva vyplývající z dovozních licencí vydaných v souladu s touto kapitolou jsou převoditelná na jediného postupníka za podmínek stanovených v článku 9 nařízení [Komise] (EHS) č. 3719/88 [ze dne 16. listopadu 1988, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty (Úř. věst. L 331, s. 1)], aniž je dotčen odstavec 2 tohoto článku.

2. K převodu práv může dojít:

a) mezi tradičními dovozci zaregistrovanými podle článku 5,

b) ze strany tradičních dovozců na nové dovozce zaregistrované podle článku 8 nebo

c) mezi novými dovozci.

Převod práv ze strany nového dovozce na tradičního dovozce se nepovoluje.“

Nařízení č. 2988/95

13 Článek 4 nařízení č. 2988/95 zní:

„1. Každá nesrovnalost vede zpravidla k odnětí neoprávněně získané výhody

— formou povinnosti zaplatit nebo nahradit dlužné nebo neoprávněně získané částky,

— úplným nebo částečným propadnutím jistoty poskytnuté na podporu žádosti o udělení výhody nebo při přijetí zálohy.

2. Použití opatření uvedených v odstavci 1 se omezuje na odnětí získané výhody s připočtením (je-li to stanoveno) úroků, které mohou být určeny paušálně.

3. Jednání, u nichž je prokazatelné, že jejich účelem je získání výhody v rozporu s cíli práva [Unie] použitelného v daném případě umělým vytvořením podmínek vyžadovaných pro získání uvedené výhody, vedou k tomu, že se uvedená výhoda buď neudělí, nebo odejme.

4. Opatření uvedená v tomto článku nejsou považována za sankce.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

14 V letech 1999 a 2000 dovážely banány pocházející ze zemí AKT a ze třetích zemí mimo země AKT společnosti v postavení „nových dovozců“ ve smyslu článku 7 nařízení č. 2362/98, jež byly držitelkami nezbytných dovozních licencí „AGRIM“ v rámci celních kvót stanovených nařízením č. 404/93. Z tohoto důvodu se na dotyčné dovozy vztahovalo buď nulové, nebo snížené clo ve výši 75 eur za tunu (dále jen „zvýhodněná celní sazba“).

15 Společnost SIMBA, zastupovaná panem a paní Orsero, je společnost působící jak na trhu s dovozem banánů jakožto tradiční dovozce ve smyslu článku 3 nařízení č. 2362/98, tak na trhu s distribucí banánů v Unii. Společnost Rico Italia, zastupovaná panem Misturellim, je dovozcem zaregistrovaným jako nový dovozce.

16 Na základě daňové kontroly společnosti SIMBA provedené Guardia di Finanza (celní a daňová policie), byly zjištěny obchodní praktiky kvalifikovatelné jako podvod, jež probíhaly mezi společností SIMBA, společností Rico Italia a novými dovozci, o které se jedná ve věci v původním řízení.

17 Tyto praktiky byly organizovány za účelem obcházení zákazu převodu práv vyplývajících z dovozních licencí z nového dovozce na tradičního dovozce uvedeného v čl. 21 odst. 2 druhém pododstavci nařízení č. 2362/98, a tím k získání neoprávněné výhody společností SIMBA v podobě zvýhodněné celní sazby na dovoz banánů prostřednictvím dovozních licencí „AGRIM“ získaných novými dovozci, o které se jedná ve věci v původním řízení.

18 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že transakce dotčené ve věci v původním řízení odpovídaly následujícímu schématu:

— zaprvé společnost SIMBA systematicky prodávala společnosti Rico Italia banány s původem mimo celní území Unie;

— zadruhé společnost Rico Italia prodávala tyto banány novým dovozcům, o které se jedná ve věci v původním řízení, jež byli držiteli dovozních licencí nezbytných ke získání zvýhodněné celní sazby;

— zatřetí noví dovozci, o které se jedná ve věci v původním řízení, dováželi tyto banány do Unie a po jejich proclení je prodávali společnosti Rico Italia, a

— začtvrté společnost Rico Italia tyto banány prodávala společnosti SIMBA.

19 Proti zástupcům společnosti SIMBA, společnosti Rico Italia a novým dovozcům, o které se jedná ve věci v původním řízení, byla zahájena trestní řízení za pašování zboží a uvádění nepravdivých prohlášení. Ministero delle dell'economia e finanze, Agenzia delle dogane a Komise byly v rámci tohoto řízení považovány za poškozené.

20 V prvním stupni uznal Tribunale di Verona (okresní soud ve Veroně, Itálie) zástupce společnosti Rico Italia vinným skutky, jež byly proti němu vzneseny, a při rozhodování o občanskoprávních nárocích mu uložil povinnost nahradit poškozeným způsobenou škodu a poukázat ve prospěch Ministero delle dell'economia e finanze a Agenzia delle dogane zálohu na náhradu škody. Soud zprostil ostatní obžalované viny.

21 Corte d'appello di Venezia (odvolací soud v Benátkách, Itálie) došel k závěru, že skutky vytýkané zástupci společnosti Rico Italia jsou promlčeny a rozhodl, že neexistují žádné důvody pro jeho trestní stíhání, avšak potvrdil rozsudek soudu prvního stupně v rozsahu, v němž se týkal občanskoprávních nároků. Tento soud také potvrdil zproštění viny nových dovozců, o které se jedná ve věci v původním řízení, o němž bylo rozhodnuto v prvním stupni, jelikož tito noví dovozci na rozdíl od společnosti Rico Italia vykonávali skutečnou činnost v odvětví dovozu čerstvého ovoce a zeleniny a splňovali podmínky vyžadované pro přiznání postavení nových dovozců ve smyslu nařízení č. 2362/98.

22 Vzhledem k tomu, že poškozené podaly proti rozsudku Corte d'appello di Venezia kasační opravný prostředek ke Corte suprema di cassazione (nejvyšší kasační soud), rozhodl se tento soud přerušit řízení a požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o následujících předběžných otázkách:

„1) Musí být článek 11 nařízení č. 2362/98, podle kterého je odpovědností členských států zajistit, aby hospodářské subjekty vyvíjely obchodní dovozní činnost na vlastní účet jako samostatná hospodářská jednotka z hlediska řízení, personálu a působení, vykládán tak, že se na každou dovozní činnost, kterou na účet tradičních dovozců vyvíjí subjekty, jež splňují pouze formálně kritéria stanovená uvedeným nařízením pro ‚nové dovozce', nevztahují celní výhody obvykle přiznávané novým dovozcům?

2) Dovoluje nařízení č. 2362/98 tradičnímu dovozci prodávat banány s původem mimo území Unie novému dovozci, se kterým se tradiční dovozce dohodl, že nový dovozce zabezpečí dovoz banánů na území Unie se zvýhodněnou celní sazbou a zpětně je prodá tomuto tradičnímu dovozci za předem dohodnutou cenu, aniž nese skutečné podnikatelské riziko a podílí se jakýmikoli prostředky na organizaci dané transakce?

3) Představuje dohoda uvedená ve druhé otázce porušení zákazu převodu práv nových dovozců na tradiční dovozce ve smyslu čl. 21 odst. 2 nařízení č. 2362/98, s tím důsledkem, že uskutečněný převod práv není účinný a clo zůstává v souladu s čl. 4 odst. 3 nařízení č. 2988/95 nadále dlužné se sazbou v plné výši, a nikoli ve zvýhodněné výši?"

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

23 Ústní část řízení byla ukončena dne 5. února 2015 po přednesení stanoviska generální advokátky.

24 Dopisem ze dne 19. března 2015 došlým Soudnímu dvoru téhož dne požádal pan Surian Soudní dvůr, aby nařídil znovuotevření ústní části řízení a obrátil se na Corte suprema di cassazione se žádostí o vysvětlení skutkového stavu věci v původním řízení, jak je popsán tímto soudem v předkládacím rozhodnutí. Podobnou žádost předložili pan a paní Orsero dopisem ze dne 20. března 2015, došlým Soudnímu dvoru téhož dne, jakož i paní Palombini dopisem ze dne 26. března 2015, došlým Soudnímu dvoru taktéž téhož dne.

25 Na podporu svých žádostí tito účastníci původního řízení v podstatě tvrdí, jak rovněž tvrdili ve svých písemných vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru a na jednání, že některé ze skutečností uvedených v předkládacím rozhodnutí neodpovídají skutečnostem, které byly zjištěny v řízení v prvním stupni a v řízení o odvolání. Uvedení účastníci řízení tvrdí, že stanovisko přednesené generální advokátkou z tohoto důvodu vychází z nesprávného skutkového základu, což souvisí s nepřesným obsahem tohoto rozhodnutí.

26 V tomto ohledu je třeba uvést, že Soudní dvůr může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení v souladu s článkem 83 svého jednacího řádu, zejména pokud má za to, že věc není dostatečně objasněna nebo že musí být rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.

27 V projednávaném případě má Soudní dvůr po vyslechnutí generální advokátky za to, že má k dispozici všechny nezbytné poznatky k tomu, aby odpověděl na položené otázky, a že tyto poznatky byly před ním projednány.

28 Stejně má Soudní dvůr za to, že není namístě požádat Corte suprema di cassazione o vysvětlení.

29 Žádosti pana Suriana, pana a paní Orsero, jakož paní Palombini musí být proto zamítnuty.

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

30 Je třeba konstatovat, že skutkový stav v původním řízení je rozporován novými dovozci, kteří vystupují ve věci v původním řízení, jak vyplývá z jejich písemných vyjádření předložených Soudnímu dvoru a z diskusí během jednání před ním. Tyto výtky se především týkají faktických předpokladů, na kterých předkládající soud založil své otázky, přičemž tyto předpoklady podle těchto dovozců neodpovídají skutečnostem zjištěným nižšími soudy.

31 Noví dovozci tvrdí, že za těchto podmínek je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce nepřípustná.

32 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Soudní dvůr může odmítnout rozhodnutí o otázce položené vnitrostátním soudem pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jedná-li se o hypotetický problém nebo také nedisponuje-li Soudní dvůr skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (zejména viz rozsudek Genil 48 a Comercial Hostelera de Grandes Vinos, C-604/11, EU:C:2013:344, bod 26 a citovaná judikatura).

33 Je však třeba konstatovat, že k tomuto v daném případě nedošlo.

34 Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce totiž vyplývá, že výklad ustanovení nařízení č. 2362/98, a zejména jeho článků 7, 11 a 21, je nezbytný za účelem vyřešení sporu v původním řízení, především k tomu, aby bylo možné určit, zda transakce, o které se jedná ve věci v původním řízení, představují podle unijního práva zneužití. V tomto ohledu se kasační opravný prostředek podaný k Corte suprema di Cassazione týká podloženosti výkladu těchto článků ze strany Corte d'appello di Venezia.

35 Mimoto je rovněž důležité připomenout, že v rámci řízení podle článku 267 ES nemůže Soudní dvůr rozhodnout spor týkající se skutkového stavu. Rozhodování o takovém sporu, jakož i jakékoliv posouzení dotčeného skutkového stavu spadá do pravomoci vnitrostátního soudu (rozsudek CEPSA, C-279/06, EU:C:2008:485, bod 30 a citovaná judikatura).

36 Z toho vyplývá, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná.

K první otázce

37 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny (zejména viz rozsudek Douane Advies Bureau Rietveld, C-541/13, EU:C:2014:2270, bod 18 a citovaná judikatura).

38 V tomto ohledu může Soudní dvůr ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžit ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (v tomto smyslu viz rozsudek eco cosmetics a Raiffeisenbank St. Georgen, C-119/13 a C-120/13, EU:C:2014:2144, bod 33, jakož i citovaná judikatura).

39 I když se v projednávaném případě otázka týká výkladu článku 11 nařízení č. 2362/98, z celkového znění této otázky, jakož i z informací poskytnutých vnitrostátním soudem v předkládacím rozhodnutí vyplývá, že se tento soud ve skutečnosti zabývá podmínkou stanovenou v čl. 7 písm. a) uvedeného nařízení vykládaném ve světle jeho článku 11, podle které „nový dovozce" vykonává činnost „na svůj účet a samostatně".

40 Třebaže je v původním řízení nesporné, že noví dovozci, o které se v uvedeném řízení jedná, tuto podmínku splňovali při registraci, předkládající soud se táže, zda z důvodu, že se podíleli na transakcích dotčených v původním řízení, lze na tyto dovozce pohlížet tak, že vykonávali dovozní činnost na trhu s banány v souladu s požadavky tohoto nařízení.

41 První otázku je třeba tudíž chápat tak, že se ptá na to, zda čl. 7 písm. a) nařízení č. 2362/98 musí být ve světle článku 11 uvedeného nařízení vykládán v tom smyslu, že se podmínka, podle které hospodářský subjekt vykonává obchodní činnost jako dovozce „na svůj účet a samostatně" týká pouze registrace tohoto subjektu jako „nového dovozce" ve smyslu čl. 7 písm. a) nařízení č. 2362/98, nebo zda je splnění této podmínky nutné k tomu, aby si daný subjekt mohl zachovat toto postavení za účelem dovozu banánů v rámci celních kvót stanovených nařízením č. 404/93.

42 Je třeba předeslat, že nařízení č. 404/93 zavádí v oblasti dovozu banánů do Unie režim obchodu se třetími zeměmi, založený především na celních kvótách uvedených v čl. 18 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení.

43 Tyto celní kvóty jsou podle čl. 19 odst. 1 uvedeného nařízení spravovány tzv. způsobem tradičních/nových dovozců, jenž přihlíží k tradičním obchodním tokům, ačkoliv, jak je uvedeno ve třináctém bodu odůvodnění téhož nařízení, se určité množství ponechává k dispozici hospodářským subjektům, které se zapojily do obchodní činnosti v tomto odvětví nedávno nebo se do ní hodlají zapojit.

44 Z tohoto pohledu článek 2 nařízení č. 2362/98 rozděluje množství banánů, jež jsou k dispozici v rámci těchto celních kvót, mezi tradiční a nové dovozce. Z bodu 6 odůvodnění tohoto nařízení vyplývá, že cílem tohoto rozdělení je umožnit novým dovozcům, aby se zapojili do obchodu s dovozem banánů, a podpořit zdravou hospodářskou soutěž.

45 Nařízení č. 2362/98 podrobuje podíl hospodářských subjektů na celních kvótách určitým zvláštním podmínkám tak, aby rozdělení uvedené v předchozím bodě tohoto rozsudku mohlo být zachováno.

46 Mezi tyto podmínky patří podmínky uvedené v článku 7 tohoto nařízení, jež se týkají získání postavení „nového dovozce“. Podle tohoto článku se „novým dovozcem“ rozumí hospodářský subjekt usazený v době své registrace v Unii, který zejména vykonával obchodní činnost spojenou s dovozem čerstvého ovoce a zeleniny spadajících do kapitoly 7 a 8 společného celního sazebníku, a to na svůj účet a samostatně po dobu jednoho roku ze tří let, které přímo předcházejí roku, pro který je žádáno o registraci.

47 I když ze znění tohoto článku vyplývá, že pro získání postavení „nového dovozce“ musí dovozce „v době své registrace“ splňovat podmínky stanovené v tomto článku, z týchž ustanovení vyplývá, že toto postavení se získává „za účelem dovozu v rámci celních kvót“.

48 S ohledem na cíl, který je sledován rozdělením celních kvót a zachováním zdravé hospodářské soutěže na trhu pro dovoz banánů, jak je připomenut v bodě 44 tohoto rozsudku, nelze podmínku, podle které nový dovozce vykonává činnost „na svůj účet a samostatně“, vykládat tak, že se omezuje výlučně na činnost, kterou tento dovozce vykonával v období před svou registrací, nýbrž tak, že se vztahuje i na následující období.

49 Rozdělení celních kvót mezi tradiční a nové dovozce totiž znamená, že na trh vstoupí skuteční noví dovozci, a tudíž plně rozvinou své hospodářské činnosti (v tomto smyslu rozsudek Di Lenardo a Dilexport, C-37/02 a C-38/02, EU:C:2004:443, body 84 a 87). V tomto ohledu, jak vyplývá z bodu 8 nařízení č. 2362/98, je cílem kritérií stanovených pro přístup nových dovozců v rámci správy celních kvót zabránit registraci zcela fiktivních hospodářských subjektů a tím bojovat proti umělým a spekulativním praktikám.

50 Cílem podmínky týkající se samostatné obchodní činnosti nových dovozců, uvedené v čl. 7 písm. a) nařízení č. 2362/98, je tedy zabránit tomu, aby tradiční dovozce již využívající část celních kvót nemohl prostřednictvím jiného dovozce získat část celních kvót vyhrazenou novým dovozcům.

51 Z toho vyplývá, že tato podmínka musí být vykládána tak, že zahrnuje rovněž činnost dovozu banánů prováděnou novými dovozci v rámci celních kvót. Tento výklad je navíc podpořen kontextem, do kterého zapadá čl. 7 písm. a) nařízení č. 2362/98.

52 Zaprvé musí tyto hospodářské subjekty podle čl. 8 odst. 4 tohoto nařízení pro roční obnovení registrace příslušným úřadům prokázat, že skutečně a na svůj účet dovezly minimálně 50 % množství, které jim bylo přiděleno pro probíhající rok. Jak uvedla generální advokátka v bodě 64 svého stanoviska, tato podmínka těmto subjektům ukládá povinnost minimálního využití ročního přidělení kvóty, aby se zajistilo, že tito dovozci skutečně budou působit v odvětví dovozu banánů, a tím podporovat hospodářskou soutěž na tomto trhu.

53 Zadruhé musí členské státy podle čl. 11 odst. 1 nařízení č. 2362 zajistit, aby noví dovozci vyvíjeli obchodní dovozní činnost do Unie na svůj účet jako samostatné hospodářské jednotky a v případě pochybností o dodržení této podmínky byly žádosti o registraci a o roční přidělení kvóty přijaty pouze tehdy, když dotyčný hospodářský subjekt předloží doklad, který příslušný státní úřad shledá „uspokojivým“ (v tomto smyslu viz rozsudek Di Lenardo a Dilexport, C-37/02 a C-38/02, EU:C:2004:443, bod 86).

54 S ohledem na všechny předcházející úvahy je tedy třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 7 písm. a) nařízení č. 2362/98 musí být ve světle článku 11 tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že splnění podmínky, podle které hospodářský subjekt vykonává obchodní činnost jako dovozce „na svůj účet a samostatně“, je vyžadováno nejen pro registraci tohoto subjektu jako „nového dovozce“ ve smyslu tohoto ustanovení, ale rovněž k tomu, aby si daný subjekt mohl zachovat toto postavení za účelem dovozu banánů v rámci celních kvót stanovených nařízením č. 404/93.

Ke druhé otázce a k první části třetí otázky

55 Podstatou druhé otázky a první části třetí otázky předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda musí být čl. 21 odst. 2 nařízení č. 2362/98 vykládán v tom smyslu, že brání takovým transakcím, o něž se jedná ve věci v původním řízení, na základě kterých nový dovozce nakupuje prostřednictvím jiného hospodářského subjektu zaregistrovaného jako nový dovozce zboží od tradičního dovozce před jeho dovozem do Unie a poté tomuto dovozci uvedené zboží prostřednictvím téhož subjektu po dovozu do Unie zpětně prodá.

56 Podle čl. 21 odst. 2 nařízení č. 2362/98 se převod práv vyplývajících z dovozních licencí vydaných v souladu s tímto nařízením ze strany nového dovozce na tradičního dovozce nepovoluje.

57 V rámci transakcí dotčených v původním řízení je nesporné, že jelikož nedošlo k převodu licencí „AGRIM“ nebo práv z takových licencí ze strany nových dovozců, o něž se jedná ve věci v původním řízení, na tradičního dovozce společnost SIMBA, čl. 21 odst. 2 nařízení č. 2362/98 se v zásadě nepoužije.

58 Pokud jde o dovozní transakce do Unie v podstatě srovnatelné s těmi, o něž se jedná ve věci v původním řízení, Soudní dvůr však v rozsudku SICES a další (C-155/13, EU:C:2014:145, bod 40), rozhodl, že i když čl. 6 odst. 4 nařízení Komise (ES) č. 341/2007 ze dne 29. března 2007 o otevření a správě celních kvót a zavedení režimu dovozních licencí a osvědčení o původu pro česnek a některé jiné zemědělské produkty dovážené ze třetích zemí (Úř. věst. L 90, s. 12), který stanoví zákaz převodu práv plynoucích z dovozních licencí, v zásadě takovým transakcím nebrání, tyto transakce nicméně představují zneužití práva, pokud byly vytvořeny uměle za hlavním účelem využít zvýhodněné celní sazby.

59 Jak přitom uvedla generální advokátka v bodě 95 svého stanoviska, řešení, ke kterému se dospělo v rozsudku SICES a další (C-155/13, EU:C:2014:145), lze přenést na věc v původním řízení.

60 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že i když Soudní dvůr při rozhodování o předběžné otázce může případně podat upřesnění, aby vnitrostátnímu soudu poskytl vodítko při jeho výkladu, je nicméně na vnitrostátním soudu, aby ověřil, zda jsou ve sporu v původním řízení naplněny prvky zneužití. V tomto kontextu ověření existence zneužití vyžaduje, aby předkládající soud zohlednil všechny skutečnosti a okolnosti projednávaného případu, včetně obchodních transakcí, které dotčenému dovozu předcházely a po něm následovaly (rozsudek SICES a další (C-155/13, EU:C:2014:145, bod 34 a citovaná judikatura).

61 Podle judikatury Soudního dvora platí, že důkaz o zneužití vyžaduje souhrn objektivních skutečností, ze kterých vyplývá, že i přes formální dodržení podmínek stanovených unijní právní úpravou nebylo dosaženo cíle sledovaného touto právní úpravou, a subjektivní prvek spočívající v záměru získat výhodu vyplývající z unijní právní úpravy tím, že jsou uměle vytvořeny podmínky vyžadované pro její získání (zejména viz rozsudky Eichsfelder Schlachtbetrieb, C-515/03, EU:C:2005:491, bod 39, jakož i v tomto smyslu rozsudek SICES a další, C-155/13, EU:C:2014:145, body 31 až 33).

62 Co se týče zaprvé cíle sledovaného nařízením č. 2362/98, toto nařízení se, jak bylo připomenuto zejména v bodě 44 tohoto rozsudku, prostřednictvím rozdělení celních kvót snaží opravdovým novým dovozcům umožnit, aby rozvinuli hospodářské činnosti na trhu s dovozem banánů s cílem podporovat zdravou hospodářskou soutěž na tomto trhu. Za tímto účelem z bodu 14 odůvodnění uvedeného nařízení vyplývá, že zákaz převodu práv ze strany nových dovozců na tradiční dovozce, stanovený v čl. 21 odst. 2 druhém pododstavci téhož nařízení, má za cíl zabránit vytváření umělých nebo spekulativních vztahů mezi těmito dovozci nebo narušení obvyklých obchodních vztahů na trhu s dovozem banánů.

63 Je tedy třeba konstatovat, že cíle sledovaného unijní právní úpravou nelze dosáhnout, pokud se po sobě jdoucí nákupní a dovozní transakce, jakož i transakce zpětného prodeje banánů dotčené v původním řízení ve skutečnosti rovnají zakázanému převodu dovozních licencí nebo práv z nich vyplývajících ze strany nového dovozce na tradičního dovozce a umožňují posledně uvedenému dovozci rozšířit vliv nad část kvót, která mu byla vyhrazena pro dovoz banánů do Unie za zvýhodněnou celní sazbu, třebaže je-li na ně pohlíženo samostatně, jsou v souladu s právem,.

64 Zadruhé, pokud jde o záměr těchto transakcí, je třeba za účelem předložení důkazu o zneužití prokázat, že hlavním cílem těchto transakcí je dotyčnému tradičnímu dovozci umožnit dovážet vlastní banány se zvýhodněnou celní sazbou v rámci části celních kvót vyhrazené novým dovozcům.

65 V tomto ohledu, jak Soudní dvůr rozhodl v rozsudku SICES a další (C-155/13, EU:C:2014:145, body 37 až 39), je pro to, aby transakce dotčené v původním řízení mohly být považovány za transakce, jejichž hlavním účelem bylo poskytnout kupujícímu v Unii neoprávněnou výhodu, nezbytné, aby úmyslem dovozců bylo poskytnout takovou výhodu uvedenému kupujícímu a aby transakce postrádaly pro tyto dovozce jakékoliv hospodářské a obchodní odůvodnění, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Přestože jsou takové transakce motivovány vůlí kupujícího využívat zvýhodněnou celní sazbu a i když jsou si toho dotyční dovozci vědomi, tyto transakce nemohou být *a priori* považovány za transakce, které pro tyto dovozce postrádají hospodářské a obchodní odůvodnění. Nelze však vyloučit, že za určitých okolností byly takové transakce vytvořeny uměle za hlavním účelem využít zvýhodněné celní sazby.

66 Co se týče transakcí dotčených v původním řízení, umělá povaha těchto transakcí by mohla být konkrétně posouzena s ohledem na informace, podle kterých se role nových dovozců, o které se jedná ve věci v původním řízení, v uvedených transakcích ve skutečnosti omezovala na roli zcela fiktivního hospodářského subjektu jednajícího ve prospěch společnosti SIMBA. Ve světle informací poskytnutých v odpovědi na první otázku toto posouzení obnáší rovněž ověření toho, zda tito dovozci požádali o registraci jako noví dovozci s cílem získat licence „AGRIM“ za jediným účelem dovézt banány do Unie za zvýhodněnou celní sazbu na účet tradičního dovozce společnosti SIMBA.

67 V tomto ohledu může vnitrostátní soud vzít v úvahu právní, hospodářské nebo personální vztahy mezi dotčenými hospodářskými subjekty v rámci těchto transakcí (rozsudek Part Service, C-425/06, EU:C:2008:108, bod 62) a na základě poznatků uvedených v bodě 39 rozsudku SICES a další (C-155/13, EU:C:2014:145) zohlednit zejména okolnost, že nový dovozce, jenž je držitelem licencí „AGRIM“, na sebe nevzal v rámci transakcí dotčených v původním řízení žádné obchodní riziko, neboť toto obchodní riziko bylo ve skutečnosti kryto kupujícím v Unii, jenž je rovněž tradičním dovozcem, nebo okolnost, že ziskové rozpětí nových dovozců je s ohledem na ceny prodeje a zpětného prodeje zanedbatelné.

68 Naproti tomu, jak noví dovozci, o které se jedná ve věci v původním řízení, tvrdili v písemných vyjádřeních předložených Soudnímu dvoru, je třeba upřesnit, že s ohledem na specifičnost trhu s dovozem banánů není pro stanovení umělé povahy transakcí dotčených v původním řízení rozhodující skutečnost, zda tyto subjekty mají vlastní infrastrukturu pro uskladnění a přepravu dovezených banánů. Vyžadovat, aby noví dovozci měli takovou infrastrukturu, by totiž bylo v rozporu s cílem nařízení č. 2362/98, kterým je umožnit, aby se noví dovozci zapojili do obchodu na trhu s dovozem banánů.

69 Kromě toho, jak tvrdí Komise ve svých vyjádřeních, umělá povaha transakcí dotčených v původním řízení by rovněž mohla vyplývat ze systematického zapojení zprostředkovatelské společnosti, v projednávaném případě společnosti Rico Italia, zaregistrované jako nový dovozce, do těchto transakcí, pokud by se ukázalo, že toto zapojení mělo pouze zakrýt vztahy mezi tradičním dovozcem, jako je společnost SIMBA, a novými dovozci, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, s cílem vyhnout se použití čl. 21 odst. 2 nařízení č. 2362/98.

70 Na druhou otázku a první část třetí otázky je tedy třeba odpovědět tak, že čl. 21 odst. 2 nařízení č. 2362/98 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takovým transakcím, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, kdy nový dovozce nakoupí prostřednictvím jiného hospodářského subjektu zaregistrovaného jako nový dovozce zboží od tradičního dovozce před jeho dovozem do Unie a poté tomuto dovozci uvedené zboží prostřednictvím téhož subjektu po dovozu do Unie zpětně prodá, pokud tyto transakce naplňují prvky zneužití, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Ke druhé části třetí otázky

71 Ve druhé části třetí otázky se předkládající soud zabývá důsledky, které je třeba vyvodit z konstatování zneužití v případě, že by byla existence takového zneužití ve věci v původním řízení konstatována.

72 V tomto ohledu je třeba připomenout, že čl. 4 odst. 3 nařízení č. 2988/95 stanoví, že „jednání, u nichž je prokazatelné, že jejich účelem je získání výhody v rozporu s cíli práva [Unie] použitelného v daném případě umělým vytvořením podmínek vyžadovaných pro získání uvedené výhody, vedou k tomu, že se uvedená výhoda buď neudělí, nebo odejme“.

73 Povinnost vydat výhodu, která byla neoprávněně získána protiprávní praktikou, není sankcí, nýbrž pouze důsledkem zjištění, že podmínky vyžadované pro získání výhody plynoucí z unijní právní úpravy byly vytvořeny uměle, čímž se získaná výhoda stala neoprávněnou, a povinnost ji vrátit je tedy odůvodněná (viz rozsudek Pometon, C-158/08, EU:C:2009:349, bod 28 a citovaná judikatura).

74 Z toho plyne, že transakce uskutečněné v rámci zneužití musí být nově definovány předkládajícím soudem tak, aby byla nastolena taková situace, jaká by existovala v případě neexistence transakcí naplňujících znaky zneužití (*per analogiam* viz rozsudek Halifax a další, C-255/02, EU:C:2006:121, bod 94).

75 Dovozce, který uměle vytvoří situaci, jež mu umožňuje neoprávněně získat zvýhodněnou celní sazbu na dovoz banánů, má tudíž povinnost uhradit příslušné clo za dotyčné produkty, aniž jsou dotčeny případné správní, občanskoprávní či trestní sankce stanovené vnitrostátní právní úpravou (*per analogiam* viz rozsudek Christodoulou a další, C-116/12, EU:C:2013:825, bod 68).

76 Na druhou část třetí otázky je tedy třeba odpovědět tak, že čl. 4 odst. 3 nařízení č. 2988/95 musí být vykládán v tom smyslu, že je-li za takových okolností, jaké jsou dány ve věci v původním řízení, konstatováno zneužití, musí dovozce, který uměle vytvoří situaci, jež mu umožňuje neoprávněně získat zvýhodněnou celní sazbu na dovoz banánů, uhradit příslušné clo za dotyčné produkty, aniž jsou dotčeny případné správní, občanskoprávní či trestní sankce stanovené vnitrostátní právní úpravou.

K nákladům řízení

77 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) **Článek 7 písm. a) nařízení Komise (ES) č. 2362/98 ze dne 28. října 1998, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 404/93, pokud jde o dovoz banánů do Společenství, ve znění nařízení Komise (ES) č. 1632/2000 ze dne 25. července 2000, musí být ve světle článku 11 tohoto nařízení vykládán v tom smyslu, že je splnění podmínky, podle které hospodářský subjekt vykonává obchodní činnost jako dovozce „na svůj účet a samostatně“, vyžadováno nejen pro registraci tohoto subjektu jako „nového dovozce“ ve smyslu tohoto ustanovení, ale rovněž k tomu, aby si daný subjekt mohl zachovat toto postavení za účelem dovozu banánů v rámci celních kvót stanovených nařízením Rady (EHS) č. 404/93 ze dne 13. února 1993 o společné organizaci trhu s banány, ve znění nařízení Rady (ES) č. 1257/1999 ze dne 17. května 1999 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) a o změně a zrušení některých nařízení.**

2) **Článek 21 odst. 2 nařízení č. 2362/98 musí být vykládán v tom smyslu, že brání takovým transakcím, o jaké se jedná ve věci v původním řízení, kdy nový dovozce nakoupí prostřednictvím jiného hospodářského subjektu zaregistrovaného jako nový dovozce zboží od tradičního dovozce před jeho dovozem do Unie a poté tomuto dovozci uvedené zboží prostřednictvím téhož subjektu po dovozu do Unie zpětně prodá, pokud tyto transakce naplňují prvky zneužití, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.**

3) **Článek čl. 4 odst. 3 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství musí být vykládán v tom smyslu, že je-li za takových okolností, jaké jsou dány ve věci v původním řízení, konstatováno zneužití, musí dovozce, který uměle vytvoří situaci, jež mu umožňuje neoprávněně získat zvýhodněnou celní sazbu na dovoz banánů, uhradit příslušné clo za dotyčné produkty, aniž jsou dotčeny případné správní, občanskoprávní či trestní sankce stanovené vnitrostátní právní úpravou.**

Podpisy.